

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

MĚSÍČNÍ BULLETIN

2023

Energetika > EU 04

Z obsahu:

- Kritické suroviny
- Plynový balíček
- F-plyny a látky poškozující ozonovou vrstvu

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

poptávka po kritických surovinách nepostradatelných pro širokou škálu strategických odvětví v následujících letech významně poroste. Například poptávka po lithiu, které se mj. používá v bateriích, se podle prognóz do roku 2030 zvýší dvanáctkrát. Přitom Evropa se u mnoha těchto surovin téměř výhradně spoléhá na dovoz ze třetích zemí. S cílem dlouhodobě řešit jejich dostupnost představila Evropská komise návrh nařízení a sdělení o kritických surovinách. Kromě aktualizovaného seznamu kritických surovin zavádí legislativní akt rovněž seznam strategických surovin, pro jejichž hodnotové řetězce navrhuje referenční hodnoty pro domácí kapacity v oblasti těžby, zpracování či recyklace. Ještě před invazí Ruska na Ukrajinu v prosinci roku 2021 zveřejnila Evropská komise soubor legislativních návrhů, které mají podpořit zavádění obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, včetně vodíku, a zajistit energetickou bezpečnost EU. Legislativní proces projednávání tzv. plynového balíčku od té doby pokročil. Na konci března členské státy v Radě dohodly společnou pozici, a tak mohou být zahájena jednání v rámci trialogu. Strategická autonomie a odolný růstový model byly motivem dohody o spolupráci, kterou v dubnu uzavřeli zástupci vlád Francie a Nizozemska. Země, jež mají ve svém energetickém mixu jadernou energii, mj. plánují užší spolupráci při výrobě dekarbonizovaného vodíku, a to v celém jeho hodnotovém řetězci. Postupně se také uzavírá proces přijímání legislativních aktů z balíčku Fit for 55. Evropský parlament a Rada v dubnu formálně schválily předběžné dohody z trialogu ohledně reformy EU ETS, zřízení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) či zřízení Sociálního fondu EU pro klimatická opatření. Učinily tak poslední nezbytný krok a dohodnuté znění těchto dokumentů bude nyní zveřejněno v Úředním věstníku EU. V platnost vstoupí o 20 dní později. Po zahájení ruské invaze na Ukrajinu se ukázalo jako prioritní, aby se Evropa co nejrychleji zbavila své závislosti na ruském plynu. Většina evropských zemí, včetně ČR, dokázala tuto závislost zásadně omezit. Nedaří se to však Rakousku, které aktuálně od Gazpromu odebírá sto procent nasmlouvaných dodávek a podíl dodávaného ruského plynu tak u našeho jižního souseda odpovídá úrovním před válkou.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací
a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a
Freemimages.com.

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KRITICKÉ SUROVINY

PLYNOVÝ BALÍČEK

KRITICKÉ SUROVINY

Kritické suroviny (CRM) jsou nepostradatelné pro širokou škálu strategických odvětví, včetně obnovitelné energie, digitálního průmyslu či odvětví obrany.

Očekává se, že poptávka po kritických surovinách v následujících letech významně poroste. Konkrétně poptávka po lithiu (používaném mj. v bateriích) se do roku 2030 pravděpodobně zvýší dvanáctkrát. Přitom se Evropa u mnoha surovin téměř výhradně spoléhá na dovoz ze třetích zemí.

S cílem posílit evropský hodnotový řetězec a snížit strategickou závislost představila Evropská komise návrh **nařízení** a sdělení o kritických surovinách. Legislativní akt stanoví regulační rámec na podporu rozvoje domácích kapacit a posílení udržitelnosti dodavatelských řetězců kritických surovin v EU. Kromě aktualizovaného seznamu kritických surovin zavádí akt seznam strategických surovin, pro jejichž hodnotové řetězce navrhuje (do roku 2030) referenční hodnoty pro domácí kapacity:

těžební kapacita Unie musí pokrývat alespoň 10 %, zpracovatelská kapacita 40 % a recyklační kapacita alespoň 15 % roční spotřeby strategických surovin EU. S cílem diverzifikovat dovoz strategických surovin návrh počítá s omezením dovozu z třetích zemí, a to na maximálně 65 % roční spotřeby EU každé strategické suroviny.

Návrh nařízení dále zjednodušuje povolovací postupy pro projekty kritických surovin. Kromě toho by vybrané strategické projekty měly těžit z podpory přístupu k financování a kratších lhůt pro vydávání povolení (24 měsíců pro povolení k těžbě a 12 měsíců pro povolení ke zpracování a recyklaci). Žádost o uznání projektu jako strategického předkládá Komisi předkladatel projektu (investor).

Komise také navrhuje, aby členské státy koordinovaly zásoby strategických surovin a aby některé velké společnosti měly povinnost provést audit svých dodavatelských řetězců pro strategické suroviny, včetně zátěžového testu. Pro členské státy se dále zavádí povinnost přijmout opatření ke zlepšení sběru odpadu bohatého na kritické suroviny a k zajištění jeho recyklace na druhotné kritické suroviny.

Mezi surovinami zařazenými na seznam těch strategických je i lithium a mangan, což může usnadnit získávání finanční podpory na projekty v ČR. Evropská komise v souvislosti

s financováním navrhovaných opatření spoléhá na zavedené finanční nástroje a koordinaci stávajících mechanismů financování. A to včetně upravených pravidel státní podpory dočasného krizového a transformačního rámce, který členskými státy umožňuje větší flexibilitu.

Sdělení navrhuje opatření pro zajištění diverzifikace dodavatelských řetězců prostřednictvím nových mezinárodních partnerství. Důraz je kladen na vzájemně přínosná partnerství s rozvíjejícími se trhy a rozvojovými ekonomikami, zejména v rámci strategie **Global Gateway**. S cílem diverzifikovat zdroje hodlá Komise založit klub pro kritické suroviny společně se zeměmi, které mají zájem na zlepšení dodavatelských řetězců a posílení Světové obchodní organizace (WTO).

Návrh nařízení nyní projde řádným legislativním procesem v evropských institucích.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KRITICKÉ SUROVINY

PLYNOVÝ BALÍČEK

PLYNOVÝ BALÍČEK

Členské státy se dne 28. března dohodly na společné pozici (obecný přístup) ohledně dvou legislativních návrhů (směrnice a nařízení), které stanoví společná pravidla vnitřního trhu s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a vodíkem. Účelem těchto legislativních aktů, které Komise předložila v prosinci 2021, je vytvořit regulační rámec pro přechod plynárenského odvětví na obnovitelné a nízkouhlíkové plyny.

Cílem **návrhu nařízení** je usnadnit zavádění plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů, zejména biometanu a vodíku, na unijní trh s plynem. Rada ve své **pozici** k návrhu nařízení mj. vyjasnila pravidla pro tarifní slevy pro přístup vodíku a plynů z obnovitelných zdrojů do plynárenské sítě a poskytla členským státům požadovanou větší flexibilitu pro jejich stanovování. Rozlišuje mezi slevami ze sazeb na plyn z obnovitelných zdrojů (100 %) a na nízkouhlíkové plyny (75 %) v soustavě zemního plynu. S cílem zajistit harmonizovanou kvalitu plynu stanovuje obecný přístup 2% limit pro přimíchávání vodíku do soustavy zemního plynu

(oproti 5 % navrženým Komisí).

Návrh směrnice rozšiřuje zásady právních předpisů (vztahujících se na plynárenské sítě) na vodíkové sítě. Stanovuje také pravidla, která spotřebitelům umožní snadněji změnit dodavatele a zvolit si „zelenější“ původ plynu (z obnovitelných zdrojů či nízkouhlíkové plyny). **Obecný přístup** Rady zachoval plné oddělení vlastnictví budoucích vodíkových sítí a zároveň umožnil za určitých podmínek model nezávislého provozovatele přepravní soustavy, v jehož rámci mohou energetické dodavatelské společnosti i nadále vlastnit a provozovat sítě, ale musí využít dceřinou společnost s nezávislou linií řízení ve vztahu k mateřské společnosti. Rada dále prodloužila přechodné období pro provádění podrobných pravidel týkajících se vodíku do konce roku 2035, tedy o pět let oproti návrhu Komise.

Co se týká ochrany spotřebitelů, která nově do značné míry zrcadlí pravidla platná na trhu s elektřinou, provedla Rada jen drobné úpravy v textu navrženém Komisí, např. pokud jde o poskytování informací či možnost změny dodavatele. Členské státy zároveň navrhují větší flexibilitu pro zavádění inteligentních měřících systémů (smart metering systems). V neposlední řadě Rada doplnila možnost regulace cen v případě krizové situace (obdobně k návrhu regulace cen v rámci reformy uspořádání trhu s elektřinou).

Nyní mohou být zahájena meziinstitucionální jednání o konečné podobě těchto legislativních aktů (tzv. trialogy). Evropský parlament přijal svoje vyjednávací pozice ve výboru ITRE již v únoru. Europoslanci zároveň odhlasovali zvláštní mandát pro vyjednávání v rámci trialogu pro MEP J. Buzka.

Více si o dekarbonizaci plynárenského sektoru můžete přečíst v bulletinu Energetika v EU [zde](#).

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)[SPOJENCTVÍ FRANCIE
A NIZOZEMSKA](#)

SPOJENCTVÍ FRANCIE A NIZOZEMSKA

Ke druhému kolu konzultací se dne 12. dubna v Amsterdamu sešli zástupci vlád Francie a Nizozemska. Uzavřeli dohodu o spolupráci, jejímž cílem je podpořit technologické a průmyslové inovace a posílit vzájemné obchodní vazby. Země se shodly, že jaderná energie hraje důležitou roli v dekarbonizaci ekonomiky a zajištění bezpečných dodávek energie.

Text dohody uvádí, že vzhledem k „po sobě jdoucím krizím“ je strategická autonomie EU důležitější než kdy jindy. Proto obě vlády hodlají prohloubit bilaterální spolupráci (na úrovni vlád i společností) s cílem dosáhnout konkurenceschopného, inovativního a odolného růstového modelu.

V oblasti energetické transformace Francie a Nizozemska hodlají společně rozvíjet technologie, které umožní větší využívání čisté energie v jejich energetických mixech. Nahrazení fosilních paliv obnovitelnými a nízkouhlíkovými energiemi považují za jednu z hlavních výzev, kterým čelí úsilí o dekarbonizaci průmyslu.

Obě země potvrdily význam jaderné energie pro dekarbonizaci hospodářství a zajištění bezpečnosti dodávek. Mezi technologie, ve kterých plánují užší spolupráci, patří výroba cenově dostupného dekarbonizovaného vodíku, a to v celém hodnotovém řetězci (elektrolýza, skladování, přeprava). Dohoda zmiňuje také zachycování uhlíku a jeho ukládání (CCS) jako technologii, která pomůže snížit průmyslové emise.

Zhruba 10 % elektřiny spotřebované v Nizozemsku je vyrobeno z jádra. Jaderná elektrárna v Borssele má roční výkon asi 4 miliardy kWh a dodává elektřinu více než 1 milionu domácností. Nizozemska také dováží elektřinu vyrobenou v jaderných elektrárnách ve Francii.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

F-PLYNY A LÁTKY
POŠKOZUJÍCÍ
OZONOVOU VRSTVU

F-PLYNY A LÁTKY POŠKOZUJÍCÍ OZONOVOU VRSTVU

Členské státy se dne 5. dubna dohodly na mandátu pro vyjednávání s Evropským parlamentem o dvou legislativních návrzích, jejichž cílem je postupné snižování látek, které způsobují emise skleníkových plynů a poškozují ozonovou vrstvu.

Ve své **pozici** k návrhu nařízení o fluorovaných skleníkových plynech, tzv. F-plynech, se členské státy shodly na odložení řady zákazů (oproti návrhu Komise), zejména pro tepelná čerpadla a vysokonapěťové rozvaděče. Mandát rovněž vyjasňuje, na jakých základech lze udělit případné výjimky z důvodu bezpečnostních požadavků. Do své pozice Rada zahrнула zákazy používání silného skleníkového plynu SF₆, který se používá v elektrických rozvaděčích, nicméně zároveň doplnila řadu ochranných opatření, s cílem zabránit tomu, že by tyto zákazy ohrozily fungování elektrických sítí.

Mandát k vyjednávání o textu nařízení o látkách poškozujících ozonovou vrstvu mj. upřesňuje časový limit pro dovoz nebo vývoz

znovuzískaného, recyklovaného nebo regenerovaného halonu pro kritické použití nezbytné pro národní bezpečnost.

Evropský parlament přijal svoji **pozici** k oběma legislativním návrhům na plenárním zasedání dne 30. března. Ve srovnání s mandátem Rady požadují europoslanci mnohem striktnější přístup a rychlejší tempo omezení používání fluorovaných skleníkových plynů v oblastech jako jsou elektrické rozvaděče, chladiva, klimatizace či tepelná čerpadla. Zároveň

Evropský parlament usiluje o zpřísnění požadavků na uvádění nových výrobků obsahujících fluorované plyny na jednotný trh EU.

Evropský parlament, Komise a Rada nyní budou hledat shodu na konečném znění legislativních aktů v rámci meziinstitucionálních jednání.

O legislativních návrzích, které Evropská komise předložila v dubnu loňského roku, si více můžete přečíst v bulletinu Energetika v EU [zde](#).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

BALÍČEK FIT FOR 55

BALÍČEK FIT FOR 55

Legislativní proces projednávání jednotlivých návrhů z balíčku Fit for 55 se postupně uzavírá. Dne 18. dubna Evropský parlament formálně schválil předběžné dohody s členskými státy ohledně několika klíčových legislativních návrhů. Europoslanci se mj. vyslovili pro reformu EU ETS, pro zřízení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) a zřízení Sociálního fondu EU pro klimatická opatření. O týden později tyto zákony formálně přijala i Rada. Nyní budou texty zveřejněny v Úředním věstníku EU a v platnost vstoupí dvacátým dnem po vyhlášení.

Reforma EU ETS nastavuje ambicióznější cíle pro sektory energetiky, výroby oceli a železa, cementu a vápna, celulózy a papíru, chemického průmyslu či sklokeramického průmyslu. Dotčené sektory budou muset do roku 2030 snížit emise o 62 % ve srovnání s úrovněmi z roku 2005. Mezi lety 2026 a 2034 budou postupně (v návaznosti na mechanismus

CBAM) vyřazovány bezplatné povolenky. Reforma rovněž vytváří nový samostatný systém ETS2 pro pohonné hmoty v silniční dopravě a pro budovy, který zpoplatní emise skleníkových plynů od roku 2027 (nebo o rok později, budou-li ceny energií mimořádně vysoké). Vztahovat se bude na distributory, kteří dodávají paliva pro silniční dopravu, budovy a některá další odvětví.

Zranitelné domácnosti a malé podniky, které mohou být ohrožené zavedením emisních povolenek v oblasti budov a silniční dopravy, budou mít možnost získat podporu prostřednictvím Sociálního fondu pro klimatická opatření. S jeho zavedením se počítá od roku 2026. V první fázi bude výjimečně a dočasně financován z výnosů získaných z dražby povolenek ETS. Po jeho plném zavedení bude k dispozici maximální částka 65 miliard eur v rámci systému ETS2. Dalších 25 % prostředků pak půjde z vnitrostátních zdrojů. Celková výše prostředků, které by měly být uvolněny na pomoc nejzranitelnějším Evropanům, se odhaduje na 86,7 miliard eur.

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) se za určitých podmínek vztahuje na dovoz elektřiny, cementu, oceli a železa, hliníku, vodíku a hnojiv. Dovozci budou muset zaplatit rozdíl mezi cenou za emise uhlíku v zemi výroby a cenou povolenek

v EU. CBAM bude postupně zaváděn od roku 2026 do roku 2034, a to stejnou rychlostí s jakou se postupně budou ukončovat bezplatné povolenky systému EU ETS.

V souvislosti s přijatými texty se již připravuje řada prováděcích a delegovaných aktů, včetně pravidel pro bezplatné povolenky, plánů klimatické neutrality, pravidel pro Inovační fond a metodologie výpočtu emisí obsažených ve výrobku v souvislosti s CBAM.

Do konečné fáze legislativního procesu vstoupily i další návrhy balíčku Fit for 55. V průběhu března se Rada a Evropský parlament dohodly na konečném znění směrnice o energetické účinnosti (EED), směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED) a nařízení o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva (AFIR). Tyto legislativní akty nyní čekají na formální schválení evropskými institucemi, aby následně mohly být zveřejněny v Úředním věstníku EU. Co se týká návrhu revize směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD), přijali europoslanci svoji vyjednávací pozici na březnovém plenárním zasedání ve Štrasburku, což umožnilo zahájení dialogu. O této vyjednávací pozici EP si více můžete přečíst v únorovém [bulletinu Energetika v EU](#).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

RAKOUSKÁ ZÁVISLOST

RAKOUSKÁ ZÁVISLOST

Rakousko odebírá ruský zemní plyn v objemu, který se blíží tržním podílům dosahovaným před ruskou agresí na Ukrajinu. Před válkou činil podíl plynu dodávaného ruskou společností Gazprom zhruba 80 % celkového dovozu. Rakousko tak nadále financuje ruskou válečnou ekonomiku. Během prvních 11 měsíců loňského roku zaplatilo za ruský plyn téměř 7 miliard eur.

Dodávky ruského plynu do Rakouska po zahájení ruské agrese postupně klesaly. Podle dostupných **informací** klesly mezi květnem a říjnem loňského roku ze 70 % na zhruba 20 % celkového dovozu. V listopadu však podíl ruského plynu začal opět narůstat a v prosinci přesáhl 70 %. Podle finančního ředitele OMW dostává nyní Rakousko od Gazpromu sto procent nasmlouvaných dodávek.

Rakouská ministryně pro energetiku obhajuje vysoký podíl ruských dodávek poukazem na skutečnost, že Rakousko bylo „po mnoho desetiletí orientováno na východ“. Rakousko odebírá zemní plyn od Ruska od roku 1968. V roce 2018 **podepsaly** společnosti OMW AG

a Gazprom dohodu o prodloužení dodávek až do roku 2040. Do Vídně tehdy přijel ruský prezident Putin a společně s rakouským kancléřem Kurzem podpisu smlouvy **přihlíželi**.

Rakousko nyní čelí problému ukončení těchto dodávek. I když podrobnosti o smlouvě o dodávkách zemního plynu nebyly nikdy zveřejněny a není tak jasné, kolik Rakousko za plyn platí, signalizuje rakouská vláda, že OMW musí za plyn platit i v případě, že by ho přestala odebírat.

Většina evropských zemí přitom v uplynulých měsících dokázala svoji závislost na dodávkách plynu z Ruska ukončit. Česká republika, která před válkou pokrývala 97 % své spotřeby ruským plynem, se v prvním čtvrtletí letošního roku **zcela obešla** bez ruského plynu. Také v Německu **klesly** dodávky ruského plynu na nulu (z 55 % před invazí). Co se týká EU jako celku, uvedl místopředseda EK Šefčovič, že ke konci loňského roku se podařilo snížit podíl dovozu ruského plynu ze 40 % před válkou na 7,5 %.

Společnost OMW, která je dlouhodobým obchodním partnerem společnosti Gazprom, mj. finančně podporovala výstavbu plynovodu Nord Stream 2. Její mluvčí nyní uvedl, že v loňském roce společnost odepsala aktiva spojená s Ruskou federací v hodnotě 2 miliard eur, včetně podílů v západosibiřském nalezišti zemního plynu a na plynovodu Nord Stream 2.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PODPORA ROZVOJE
OZE

PODPORA ROZVOJE OZE

Konference „The Fast and the Furious: Speeding up the Green Transition“, kterou spolupořádaly College of Europe a Iberdrola, se konala dne 12. dubna v Bruselu. Jejím cílem byla podpora politických opatření pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE) a urychlení jejich zavádění do energetické soustavy. Na konferenci vystoupili řečníci z různých oborů, kteří se podělili o své názory na současný stav OZE a na to, co je třeba udělat pro urychlení rozvoje OZE. Zde jsou některé z hlavních poznatků z konference.

Profesor Mark Jacobson ze Stanfordské univerzity je přesvědčen, že 100% systém OZE je možný, pokud budeme masivně investovat do OZE a elektrifikovat, co se dá. Virginijus Sinkevičius, komisař pro životní prostředí, souhlasí s tím, že OZE je třeba dále urychlit a že je třeba investovat do jednoduchých administrativních postupů na národní i místní úrovni, které umožní rozvoj OZE. Evropská komise již učinila výkop formou **REPowerEU**. Armando Martinez, generální ředitel

společnosti Iberdrola, zdůraznil potřebu stabilního regulačního prostředí pro přilákání investic a rozhodnosti s cílem urychleně přeorientovat energetiku na OZE.

Catharina Sikow-Magny z Generálního ředitelství pro energetiku uvedla, že hlavním cílem revize směrnice pro podporu obnovitelných zdrojů a nařízení o povolovacích procedurách je urychlit vydávání povolení pro výstavbu OZE – což je zároveň hlavní překážkou jejich rozvoje. Sonya Twohigová z ENTSO-E dodala, že tempo rozvoje OZE musí odpovídat tomu, co je systém schopen pojmout, a je třeba urychlit investice do sítí.

Noor Yafai z organizace na ochranu přírody potvrdila, že OZE lze rozvíjet a zároveň chránit biologickou rozmanitost. Současně vyzdvihla význam otevřených diskusí a konzultací s občanskou společností při urychlování povolování a vývoji vědeckých způsobů vytípení go-to zón. Tinne Van der Straeten, belgická ministryně energetiky, sdělila, že Belgie je odhodlána urychlit a rozvíjet OZE, především větrné elektrárny na moři, a současně modernizovat sítě a dispečink. Zároveň však zdůraznila, že Belgie se řadí mezi země využívající jadernou energii a není připravená na kompletní odstavení jaderné flotily.

Olivier Dufour ze společnosti Verkor podtrhl potřebu baterií pro rozvoj OZE a inovativních

dodavatelských řetězců pro zajištění surovin. Uvedl také, že je důležité neutápět se v administrativní zátěži a jednat rychle a rozhodně. Judith Kirton-Darlingová z IndustryAll podpořila Dufourovo prohlášení.

Konference poskytla poznatky o tom, co je třeba udělat pro rozvoj OZE. Řečníci kladli důraz na potřebu stabilního regulačního prostředí, investic do sítí a urychlení a zjednodušení povolovacích procedur. Shodli se také, že rozvoje OZE lze dosáhnout při ochraně biologické rozmanitosti a že je nutné rozvíjet inovativní dodavatelské řetězce.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EVROPSKÁ UNIE PROTI
LAKOVÁNÍ NAZELENO

EVROPSKÁ UNIE PROTI LAKOVÁNÍ NAZELENO

Podle zvláštního průzkumu Eurobarometru z roku 2020 až 94 % Evropanů pokládá osobně ochranu životního prostředí za důležitou a 68 % si myslí, že jejich spotřební návyky mají nepříznivý vliv na životní prostředí v Evropě i ve světě. Evropské společnosti proto často uvádějí dobrovolná environmentální tvrzení, která jsou však nezřídka nepodložená nebo zdůvodněná pouze vágně, což může vést k negativnímu fenoménu tzv. lakování nazeleno (greenwashing). Evropská komise proto dne 22. března 2023 navrhla společná kritéria pro postup, jak čelit takovým zavádějícím environmentálními tvrzeními.

Jaký je současný stav informování o ekologických vlastnostech výrobku a na co se zaměří evropská legislativní aktivita?

Komise uvádí, že podle studie z roku 2020 bylo více než 50 % zkoumaných tvrzení neurčitých, zavádějících nebo neopodstatněných a 40 % z nich bylo dokonce zcela nepodložených.

Studie rovněž zjistila, že na trhu se objevuje více než 200 různých „eko“ značek s velmi variabilní mírou spolehlivosti a důvěryhodnosti. Takové metody vedou k podkopávání důvěry spotřebitelů a k rozšíření skepticizmu vůči podobným iniciativám. **Návrh směrnice o environmentálních tvrzeních** se tedy zaměřuje na nepravdivé výroky zacílené na spotřebitele a nová legislativa by měla zastavit šíření pochybných značek environmentální kvality. Spotřebitelé by měli dostávat pouze důvěryhodné informace o způsobilosti výrobků z pohledu ochrany životního prostředí. Aktuální návrh je doplněn **směrnicí o posílení postavení spotřebitelů** v ekologické transformaci z loňského března.

Na jaké druhy tvrzení se návrh vztahuje?

Směrnice se zaměřuje na „environmentální tvrzení“, v nichž firmy uvádějí nebo naznačují pozitivní dopad svých produktů nebo služeb na životní prostředí. Návrh vyžaduje, aby takové tvrzení bylo odůvodněné a předem ověřené. Příkladem takových tvrzení je třeba „obal obsahuje 30 % recyklovaných plastů“. Nový předpis by se výslovně zabýval tvrzeními uváděnými dobrovolně a týkajícími se dopadu na životní prostředí v rámci celého životního cyklu, tj. od vstupních surovin po konec životnosti. Komise zdůraznila, že návrh se týká pouze tvrzení, na která se v současné době nevztahují jiná unijní pravidla, jako jsou

ekoznačky EU nebo štítky energetické účinnosti. Specificky se návrh zabývá tvrzeními o využívání kompenzačních kreditů, která jsou podle Komise obzvláště náchylná k nejasnostem a nejednoznačnostem. Mezi podezřelé výroky patří v této souvislosti například obecná tvrzení typu „uhlíkově neutrální“ nebo „100 % kompenzační CO2“.

Jak bude fungovat ověřování a vymáhání spolehlivosti environmentálních tvrzení?

Dohled nad dodržováním minimálních požadavků na odůvodnění a komunikaci ohledně environmentálních tvrzení bude úkolem členských států. Ty rovněž ponесou odpovědnost za zavedení postupů ověřování a prosazování, a to pomocí nezávislých a akreditovaných ověřovatelů. Ti budou postupovat podle několika pravidel. Za prvé musí prověřit, že jsou tvrzení podložena obecně uznávanými vědeckými důkazy. V případě srovnávání s jinými produkty musí být tato srovnání „spravedlivá“ a musí se zakládat na hodnověrných informacích a údajích. Povoleno nebude souhrnné hodnocení celkového dopadu výrobku na životní prostředí a podpora by měla směřovat k systémům značení na evropské úrovni, přičemž nové veřejné systémy tohoto značení nebudou vůbec povoleny, pokud nevzniknou právě na této úrovni.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)

EVROPSKÁ UNIE PROTI
LAKOVÁNÍ NAZELENO

Jak návrh ovlivní různé oblasti podnikání v EU i mimo ní?

Návrh zavádí minimální požadavky pro podniky, které by chtěly dobrovolně uvádět environmentální tvrzení, především v oblasti odůvodnění, komunikace a ověřování. Firmy budou muset zajistit spolehlivost svých dobrovolných environmentálních tvrzení a tato tvrzení sdělovat transparentním způsobem. Komise věří, že návrh poskytne konkurenční výhodu firmám, které skutečně usilují o vývoj

výrobků, služeb a organizačních postupů šetrných k životnímu prostředí. Stejně tak by se mělo snížit riziko právní roztržičnosti jednotného trhu s tím, že harmonizovaná a jasná pravidla omezí náklady firem obchodujících přes hranice a rovněž posílí důvěryhodnost evropských průmyslových odvětví mimo hranice Evropské unie. Komise požádala členské státy o přijetí opatření na pomoc malým a středním podnikům při uplatňování požadavků a usnadnění přístupu

k finanční podpoře a k organizační a technické pomoci. Podporu chystá i z vlastních zdrojů. Od povinností stanovených v návrhu jsou navíc osvobozeny mikropodniky, tj. firmy s méně než 10 zaměstnanci a obratem nižším než 2 miliony eur. Požadavky naopak budou muset dodržovat i podniky, které mají sídlo mimo EU a uvádějí dobrovolná environmentální tvrzení zaměřená na spotřebitele v EU.
Zdroj: Evropská komise

